

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. Quid tenendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

SECUNDO possunt duo comprincipia ita agere, ut quamvis jungantur ad agendum, ratione tamen suae heterogeneitatis, conjunctae diversis dispositionibus inter se pugnantibus, unum agat contra aliud, quo casu, sequitur semper effectus dissimilis utrique principio, magis tamen accedens ad principium fortius, ut fit quando asina & equus concurrunt ad productionem muli, vel cum ignis & aer, conveniunt ad productionem, humidi.

TERTIO possunt duo principia ita agere, ut unum sit debilius, & aliud infirmius, sed firmitas unius non tribuit vires ullas debiliori, immò concursus ignobilioris restringit, concursus principii nobilis, ita concurrunt Tibia recta & curva, neque enim recta influit incurvam, ita concurrunt anima spiritualis, cum organo materiali, praemissa affirmativa cum negativa. Ita etiam concurrunt ad constituendum hominem corpus & anima, evaditque compositum non spirituale sed materiale, praemissa item una vera & altera falsa, non faciet nisi ignobiliorem conclusionem, hoc est falsam. Ex quainductione habetur, ita concurrentibus principiis, debiliorem semper sequi effectum, & ignobiliorem.

QUARTO duo principia possunt eo modo concurrere, ut unum, quod est fortius, debiliore vim & robur agendi communicet, & ita evenit cum discipulus dirigitur à tenente manum Inspectore ad scribendum. Item cum Lumen supernaturale, confortat intellectum &c. &c. & in talibus inductio ostendit, quòd effectus sequatur conditionem nobilioris agentis, hinc tunc discipulus meliores formabit characteres, & visio evadet supernaturalis. Porro quando duae causae una firmior altera debiliore concurrunt ad eundem effectum, non de omnibus pronuntiandum universaliter quod firmior causa eleve debiliorem, sed haec elevatio per experientiam haberi debet, vel per naturam principii nobilioris, & sic experientia adstruit, quod in concursu adscribendum boni & alius imperfecti scriptoris character sequatur principium nobilius, & natura Luminis gloriae (per Patres explicata) est, ut tribuat vires agendi, intellectui naturali illumque eleve.

Punctum Difficultatis I.

Quid tenendum?

DICENDUM EST. Possibile esse unum, eundemque actum ex duobus motivis fieri scilicet scientiae & opinionis.

PROBATUR I. Quia hoc non implicat contradictionem, ut videbitur, in solutione argumentorum. Quod autem id etiam naturaliter fieri possit, ratio est, quia non apparet, unde id excedat vires intellectiva sibi relictas.

PROBATUR II. Tum quia propter duas praemissas elicitur conclusio. Ergo & unus actus potest elici propter duo motiva. Tum quia possunt plura objecta quae poterant attingi pluribus actibus, eodem actu attingi, Ergo & plura motiva, quae poterant formalisare plures actus, possunt formalisare unum actum. Tum quia unum eundemque actum voluntatis possumus elicere ex duobus motivis v. gr. volitionem deambulationis propter recreationem, & visitationem amici; ergo idem dicendum de actibus intellectus.

RESPONDET Ad hanc ultimam paritatem Pontius, dando disparitatem. Quia voluntas, non est causa naturaliter agens respectu sui actus, nec consequenter, objectum propositum sub uno motivo, determinat ipsam ad actum, sive proponatur sub illo solo motivo, sive proponatur sub diversis motivis; adeoque non est conveniens, quòd voluntas uno actu possit tendere in illud objectum. At intellectus, est causa naturaliter agens, respectu actus scientiae & opinionis v. gr. licet quantum ad actus opinionis & fidei subordinetur voluntati. Unde determinatur ad plures actus positos istis motivis praecipue cum non possit à voluntate determinari, ut possit prohiberi unum actum vel plures elicere.

CONTRA EST I. Potentia libera, potest unum actum exercere ex pluribus motivis, Ergo poterit & necessaria, immò ad hoc magis videtur conducere necessitas in operando quam habet intellectus, eò quòd liberum non sit illi resistere, quin simul moveant illa motiva, & ille moveatur simul illis motivis, quare reque restat, cur movetur simul, duobus simul motivis eandem potentiam necessariam, non sit illa, unum tantum actum elicitura.

CONTRA II. Potentia cujus actum non sibi determinat motivum sive sit unum sive plura, potest elicere actum, qui sit propter duo motiva, Ergo & potentia intellectiva, in qua motivum determinat sibi actum, si illi proponantur simul duo motiva, poterunt sibi determinare unum actum.

CONTRA III. Si concurrat simul motivum scientiae & opinionis, potest voluntas inclinare ad motivum opinativum amplectendum, Ergo & poterit elici unus actus ex utroque motivo. Antecedens probatur. Potest extra circumstantias concurrentis moti-

motivi scientifici, determinare voluntas intellectum ad sequendum hoc motivum. Ergo multo magis poterit inclinare in circumstantia motivi scientifici, facilius enim est, inclinari intellectum ad id, ad quod aliunde propendet, ut propendet ex motivo scientifico, imò necessitat ad actum.

PROBATUR III. Conclusio. Imprimis potest naturaliter habere sibi proposita duo motiva intellectus, quorum aliud sit v. gr. scientiæ aliud opinionis cur non enim? difficiliusque videtur, si diversi simul actus fiant, quam si proponantur diversa non nisi motiva, occupante se intellectu, tam circa motiva proponenda, quam circa ponendos actus.

Quod si possunt proponi duo simul motiva, cum non sit ratio, cur unum potius moveat quam aliud, idque in suo & sibi debito genere, non erit ratio cur non ex utroque motivo fiat actus.

OBJICIT I. Pontius citatus. Licet intellectus possit habere plures actus circa diversas conclusiones ex motivis scientiæ & opinionis, tamen de facto nequit habere unum actum, ex diversis illis motivis circa plures conclusiones, Ergo quamvis de facto possit habere plures actus, ex diversis motivis, scientiæ & opinionis, circa unam conclusionem, non tamen poterit habere unum actum, ex diversis illis motivis, circa eandem conclusionem. Consequentia probatur. Quia scilicet sicut una conclusio determinat sibi unum actum, ita & unum motivum, determinat sibi unum actum.

RESPONDETUR. Negando consequentiam. Quia de essentia Conclusionis est, inferri ex his positis, seu eo quod hæc sint, quod si de essentia Conclusionis est inferri ex his positis, si nulla sit Conclusionis connexio, cum præmissis, hoc ipso ex illis inferri non potest, Conclusio: quæ rursus connexio Conclusionis cum præmissis, est ejus naturæ, ut nihil debeat esse in Conclusionem, quod non fuerit in præmissis. Sicut ergo eadem præmissæ non sunt plures seipsas, sic nec plures Conclusiones in se continent, nam continentia Conclusionum, sunt ipsæmet illæ præmissæ. Quod si non continent plures in se conclusiones plures conclusiones ex illis inferre, esset inferre id, quod non sit in præmissis. Cum tamen ex regula Dialectica, nihil debeat esse in conclusionem, quod non sit in præmissis. Jam autem si unus actus fiat ex pluribus motivis, non sequitur quidquam inferri quod non contineant in se illa motiva. Addo Antecedens ipsum debuisse explicari à prædicto auctore, quia certè per enthymemata, ex eodem principio, inferuntur plures Conclusiones.

INSTAT I. Idem. Nequeunt duæ conclusiones cognosci unico actu, ex diversis motivis, quia unica conclusio, cum uno motivo, est sufficiens causa unius actus, & consequenter quoties ponitur, sufficiens causabit illum unicum actum, sed una Conclusio cum uno motivo scientiæ v. gr. est sufficiens causa actus scientiæ, qui non sit opinio. Ergo causabit illum actum & consequenter non causabit actum, qui sit opinio.

RESPONDETUR. Transeat major, bene enim unico actu conceptis duabus conclusionibus possum dicere utramque legitime inferri, distinguis, interim minorem unica Conclusio cum uno motivo scientiæ, si non addit in super motivum formidolosum, est sufficiens causa actus scientiæ, qui non sit opinio, concedo minorem est sufficiens causa illius actus si ille actus in super formidoloso motivo moveatur, Nego minorem, sub eademque distinctione consequentiam. Quam distinctionem ideo adhibeo, quia supponit argumentum unum actum ex diversis motivis procedentem non fore diverso respectu scientificum, si procedat ex motivo scientifico, & non fore opinionem, si idem actus procedat ex motivo opinativo.

INSTAT II. Idem. Quotiescunque applicatur causa naturalis ad æquata alicujus effectus, producat illum effectum, nisi ponatur aliquod impedimentum sed Conclusio scientificè proposita, cum intellectu, est causa ad æquata actus scientiæ, quæ non est simul actus opinionis Ergo quoties applicatur, sufficiens absque impedimento, causabit illum actum.

RESPONDETUR. Concedo totum, sed quia possunt applicari simul plures Conclusiones & plura motiva, poterunt etiam eundem actum scientiæ causare.

INSTAT POTEST III. Unus idemque effectus non potest causari duabus causis ad æquatis Ergo nec formalisari à duobus motivis.

RESPONDETUR. Si antecedens procedat de causis ad æquatis diversi generis est falsum: nam homo in genere causæ materialis totaliter constituitur à corpore & in genere causæ formalis totaliter ab anima. Si autem res sit de duabus causis totalibus, ejusdem generis, idque in ordine ad potentiam naturalem, verum est antecedens. Sed ad consequens, respondet citatus Lugo; illa duo motiva non esse singula ad æquata, respectu hujus assensus. Quia tunc Solum dantur duæ causæ ad æquata ejusdem effectus, quando ablata una illarum; manet idem effectus, ex vi concursus, quo dependet ab altera, hic autem assensus ablato uno ex his motivis, non posset esse idem ullo modo, cum altero solo motivo. Dicuntur autem illa motiva, totalia, quia ita approbantur, ab intellectu, ut manente altero solum, fiat alius assensus circa eandem Conclusionem, propter solum

† (R) 2 illud

illud motivum, quod remaneret, sed aliter insuper

RESPONDETUR II. Disparitatem esse. Quia si causæ ejusdem generis totales concurrunt ad eundem effectum, alterutra esset frustra, non erunt autem frustra, si sint causæ totales in diverso genere, quia verò motivum totale opinativum & totale, quod est scientificum, non sunt ejusdem generis imò & duo scientifica, qui à aliam & aliā importabunt rationē formale, sit ut neutrum ex illis sit otiosum & utrumque præster suum effectum. Neque valet si dicas sequi ex hac responsione duas formas substantiales, totales posse esse intra eandem materiam, quia sunt diversi generis, & quem effectum præstaret una, non præstaret alia non inquam hoc dicas, quia illæ formæ aliunde, secum habent repugnantiam nempe ratione dispositionum contrariarum, temperamentorumque diversimodorum, quæ quia naturaliter secum stare non possunt, nec formæ etiam illæ secum stare poterunt, quamvis singulæ, alium effectum formalem præstare sint notæ.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur objectiones.

Obijciuntur secundo variz Paritates.

PRIMA PARITAS est, duæ differentię specificæ non possunt conjungi intra eandem entitatem, ut sit idem homo & bos, Ergo etiam neque possunt conjungi duæ differentię specificæ actuum, qualis est differentia specificæ, intra scientiam & fidem, scientiam & opinionem &c.

RESPONDET I. Oviedo. Non posse ex duabus speciebus oppositis resultare unam tertiam, neque id contingere, quando idem actus sit ex plurib⁹ motiivis: quia ille actus nō resultat, neque habet illam speciem quam habet actus qui est purus actus fidei, neque illam speciem habet, quam habet purus scientiæ, sed habet tantum prædicata fidei & scientiæ. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT II. Quia ille actus elicitus v. gr. ex motivo scientifico & opinionis, & haberet prædicata non nisi universalia scientiæ & opinionis ut ille supponit, & simul etiam haberet prædicata ultimo differentialia scientiæ & opinionis, quia prædicatum hoc, est ipsummet v. gr. motivum scientificum & opinativum, movens in actu, & si movet Actum, hoc ipso tribuit suam speciem.

NON SATISFACIT III. Quia quod dicit diversam illic fore speciem, hoc ipsum videtur impossibile, sicut impossibile est, ut ex homine & Leone, diversa fiat species.

RESPONDETUR II. Retorquendo argumentum. Species impressa representativa hominis, est diversa à specie representativa bovis, & tamen hæ in universalioribus Angelorum speciebus concreverunt, alia item est specie cognitio & hominis, & alia cognitio bovis & in tamen in una simplici qualitate secundæ operationis unico actu dicere possum, homo non est Leo, Ergo etiam quid in simile præsentī contingere potest.

RESPONDETUR III. Duplicem esse specificationem intrinsecam & extrinsecā specificationem intrinsecā habetur ab ipsamet entitate, specificatio autem extrinsecā habetur ratione obiectorum, terminorū &c. implicat autem unam eandemque rem, habere duplicem specificationem intrinsecam, nam deberet esse identificatio duarum specierum, quæ identificatio, est formalissime ens rationis. Possibile autem est unam eandemque entitatem, habere diversas specificationes ab objectis, quia nulla ex hoc sequitur Implicantia. Neque enim duo objecta: illa, deberent inter se identificari neque ulla alia sequeretur identificatio, aliam enim, unumquodque ex illis objectis, haberet vim movendi, neque una vis, identificaretur alteri. Quia verò specificatio ratione motivorum diversorum, esset specificatio ratione diversorum obiectorum, adeoque extrinsecā, benè in unam entitatem colligi poterit. Et ita bos & Leo possunt circa idem objectum versari, habereque idem specificativum extrinsecum, licet quoad suam entitatem seu specificationem intrinsecam, non possint adunari.

SECUNDA PARITAS. Ex apprehensione & Judicio, affirmatione item & negatione, non poterit conslari tertia species actus, Ergo neque potest esse tertia species actuum, quorum aliquis, sit scientia & opinio vel scientia & fides.

RESPONDETUR. Disparitatem esse. Quia non apparet, quid tertium conslari possit, ex apprehensione & Judicio, nec apparet quid induceret illud tertium; affirmatio item & negatio, identificari non possunt, quia identificarentur duo contradictoria, quæ identificatio non sequitur ut dictū, si idem actus procedat ex motivo scientiæ v. gr. & opinionis inductivumque talis actus ostenditur, diversitas motivorum simul representatorum. Addo quod identificatio affirmationis & negationis traheret secum, illorum duorum identificationem quoad intrinsecā, nec enim desumeretur specificatio ratione obiectorum. Si autem idem actus sit opinionis & scientiæ erit non nisi duplex specificativum extrinsecum.